

Uchwała Nr 44/2014
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 15 maja 2014 r.

w sprawie sprawozdania z działalności
Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w roku 2013

Po rozpatrzeniu na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 7 kwietnia 2014 r. (pismo DN.ZN.178.12.2014.1.RM), sprawozdania z działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w roku 2013, Rada Główna stosownie do art. 45 ust.3 pkt. 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 ze zm.) **pozytywnie opiniuje** przedłożone dokumenty.

1. Ocena formalna sprawozdania

Sprawozdanie z działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju za rok 2013 liczy 119 stron maszynopisu i składa się 4 podrozdziałów zawierających:

- podstawy prawne i organy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- informacje na temat strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych,
- informacje na temat realizacji zadań Centrum, o których mowa w art. 27 i art. 30 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju [Dz. U. Nr 96, poz. 616 z późn. zm.),
- informacje dotyczące zagadnień organizacyjnych w działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Sprawozdanie zawiera także spis 31 tabel, zawartych w tekście. Pod względem formalnym sprawozdanie spełnia wymogi rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie niezbędnych elementów sprawozdania z działalności oraz rocznego i kwartalnego sprawozdania finansowego Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2011 r. Nr 9 poz 44.).

2. Ocena merytoryczna sprawozdania

W sprawozdaniu przedstawiono działalność Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w 2013 roku w zakresie merytorycznym i finansowym. Rok 2013 był szóstym, pełnym okresem sprawozdawczym w działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Budżet NCBiR wynosił 4 494 086 tys. zł, a jego realizacja wynosiła 95,69% tj. 4 300 587 tys. zł. Niepełne wykorzystanie zaplanowanych środków finansowych wynikało z oszczędności uzyskanych na skutek korzystnego rozstrzygnięcia przetargów w drodze udzielonych zamówień publicznych.

Średnie zatrudnienie 2013 roku w Centrum wynosiło 268 pracowników o 17 osób więcej niż w 2012 roku, co należy uznać za celowe do obsługi tak dużych funduszy.

W roku sprawozdawczym realizowano wiele programów i konkursów. Do najważniejszych wydarzeń prezentowanego okresu sprawozdawczego należy zaliczyć otwarcie pierwszego konkursu strategicznego programu Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych -

STRATEGMED. Program ten jest pierwszym strategicznym programem opracowanym według nowych założeń wprowadzonych reformą sektora nauki i szkolnictwa wyższego, w obszarze uznanym za priorytetowy w Krajowym Programie Badań. Celem programu jest uzyskanie zasadniczego postępu w zakresie zwalczania chorób cywilizacyjnych oraz medycyny regeneracyjnej. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju zaplanowało wydatkowanie na realizację programu kwotę w wysokości blisko 800 mln zł w okresie do 2019 r.

W ramach powierzonych zadań Rada Narodowego Centrum Badań i Rozwoju opracowała także projekt programu strategicznego pn.: Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo - BIOSTRATEG, który został zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw nauki 26 listopada 2013 r. Pozwoliło to na przystąpienie do dalszych prac nad opracowaniem szczegółowych warunków konkursów i zaplanowanie pierwszego z nich w przyszłym okresie sprawozdawczym.

Jednocześnie Rada Centrum dokonała wyboru kolejnego kierunku z Krajowego Programu Badań, w ramach którego będzie opracowywany następny program strategiczny. Został nim kierunek – nowoczesne technologie materiałowe. Ponadto, w okresie sprawozdawczym Narodowe Centrum Badań i Rozwoju kontynuowało realizację dwóch programów strategicznych pt.: Zaawansowane technologie pozyskiwania energii oraz Interdyscyplinary system interaktywnej informacji naukowej i naukowo technicznej, powstałych na podstawie Krajowego Programu Badań Naukowych i Prac Rozwojowych.

W 2013 r. przeprowadzone zostały pierwsze konkursy w ramach nowych inicjatyw Centrum, opracowywanych w poprzednich latach: programach sektorowych INNOLOT i INNOMED, programie INNOWACJE SPOŁECZNE, DEMONSTRATOR+ oraz GEKON. Programy te spotkały się z niezwykle żywym zainteresowaniem środowiska gospodarczego i naukowego. Stanowią one bowiem odpowiedź na zgłaszane oczekiwania wsparcia zaawansowanych sektorów gospodarki - przemysłu lotniczego i medycznego, dofinansowania prac badawczo-rozwojowych ukierunkowanych na rozwiązanie istotnych problemów społecznych oraz opracowania produktów i technologii w skali demonstracyjnej, bądź prowadzenia prac badawczo-rozwojowych nad technologiami przyjaznymi środowisku. W okresie sprawozdawczym przeprowadzone zostały również nabory wniosków w ramach cieszących się dużą popularnością programach INNOTECH, Programie Badań Stosowanych, Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka. Centrum kontynuowało również realizację wielu programów wspierających przedsiębiorców i jednostki naukowe w wybranych zakresach tematycznym (GRAF-TECH, Blue Gas - Polski Gaz Łupkowy) oraz wdrażania, komercjalizacji i ochrony osiągnięć tych rezultatów (PATENT+, SPIN-TECH, GO_GLOBAL.PL).

W okresie sprawozdawczym nastąpił dalszy rozwój podejmowanej przez Centrum współpracy międzynarodowej. Podpisane zostało porozumienie z krajem związkowym Berlin, w sposób szczególny ukierunkowane na rozwój współpracy pomiędzy jednostkami naukowymi oraz małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Centrum nawiązało również współpracę z japońską agencją JCOAL (Japan Coal Energy Centre) w zakresie energetyki węglowej. W 2013 r. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju zawarło także porozumienie o współpracy pomiędzy NCBR a A*STAR – singapurską Agencją ds. Nauki, Technologii i Badań. W zakresie współpracy międzynarodowej Centrum przeprowadziło wspólne konkursy z zagranicznymi partnerami: izraelskim, luksemburskim oraz tajwańskim.

Centrum zaangażowane było również w liczne projekty typu ERA-NET, wspólne przedsięwzięcia oraz wspólne programy (m.in. Eurostars, AAL, JU ENIAC, JU ARTEMIS), a także inicjatywy CORANET, EUREKA.

W ramach pełnionej funkcji Instytucji Pośredniczącej dla trzech programów operacyjnych: Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki, Infrastruktura i Środowisko NCBiR monitorowało realizację dofinansowanych projektów oraz przeprowadziło ostatnie konkursy w kończącej się perspektywie finansowej EU.

Wdrażanie programów operacyjnych stanowi istotną część działalności Centrum, środki z nich pochodzące stanowią, bowiem ponad 70% budżetu NCBR. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w okresie sprawozdawczym kontynuowało prace nad ofertą „programową” wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom przedsiębiorców i środowiska naukowego. W 2013 r. Centrum ustanowiło pierwsze wspólne przedsięwzięcie z partnerem gospodarczym, KGHM Polska Miedź S.A., oparte na założeniu bardzo istotnego zaangażowania finansowego przedsiębiorcy w realizację prac badawczo-rozwojowych (zarówno NCBR, jak i KGHM przeznacza, na nie po 100 mln zł). Centrum opracowało grupę instrumentów wsparcia pod wspólną nazwą, BRIDGE, służących wsparciu transferu technologii. Wraz z Narodowym Centrum Nauki podjęta została inicjatywa utworzenia programu TANGO pozwalającego dofinansować zespoły uzyskujące w projektach z zakresu badań podstawowych i wyniki mające potencjał wdrożeniowy.

W prezentowanym okresie sprawozdawczym Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ogłosiło 59 konkursów. W zakończonych konkursach wpłynęło ponad 2300 wniosków. Centrum monitorowało realizację 4 267 projektów. Coraz większą grupę beneficjentów stanowiły konsorcja. W 2013 r. w ogólnej liczbie projektów, projekty konsorcjów stanowiły 46% (w 2011 r. było to 4%). Rośnie jednocześnie zaangażowanie własnych środków przedsiębiorców w badania naukowe i prace rozwojowe finansowane przez NCBiR. Wkład własny beneficjentów w projekty wyniósł w 2013 r. ok. 960 mln zł (wg całkowitego wkładu deklarowanego w nowopodpisanych umowach).

3. W sferze postulatywnej Rada:

- zwraca uwagę na zasadność ograniczenia nakładów na przygotowanie kompletnych wniosków na tzw. pierwszy etap selekcji poprzez ograniczenie wymaganej dokumentacji, a utrzymanie i rozwinięcie wymogów w stosunku do wniosków, które z powodzeniem przeszły przez pierwszy etap selekcji,
- wskazuje na celowość doskonalenia procedur kontroli realizowanych grantów, ze szczególnym uwzględnieniem śródkresowego zaangażowania (pracochłonności) wykonawców w realizację zadań określonych w projektach.

Uchwałę otrzymuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Jerzy Woźnicki

